Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADSKO VIJEĆE

(14)
29.10.24

Broj: 01-GV-02-1336/24
Sarajevo, 23.10.2024. godine

Na osnovu člana 31. stav (1) tačka b) i člana 77. stav (1) Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 7/23), Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na 44. sjednici održanoj dana 23.10.2024. godine, donijelo je

Bosna i Hercegovina Federacija Bosne i Hercegovine Kanton Sarajevo GRAD SARAJEVO
GRADSKO VIJEĆE
PRIMLJENO: 30-10-2024
14 | 04 | 7131

ZAKLJUČAK

1. Gradsko vijeće Grada Sarajeva razmotrilo je Nacrt Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor za 2025. godinu, koji je u prilogu ovog akta i upućuje ga u javnu raspravu u trajanju od 10 dana od dana upućivanja Nacrta Programa u javnu raspravu.

2. Subjekti u javnoj raspravi su klubovi gradskih vijećnika i drugi subjekti koji iskažu interes.

3. Ovaj zaključak, čiji je sastavni dio Nacrt Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor za 2025. godinu, tokom trajanja javne rasprave bit će javno dostupan na službenoj internetskoj stranici Grada Sarajeva, putem poveznice istaknute na naslovnoj stranici pod naslovom „Poziv na javnu raspravu o Nacrtu Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor za 2025. godinu".

4. Primjedbe, prijedlozi i sugestije iznesene u diskusijama radnih tijela Gradskog vijeća i gradskih vijećnika, iznesene na sjednici Gradskog vijeća pri razmatranju Nacrta Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor za 2025. godinu, tretirat će se kao prilog javnoj raspravi.

5. Za organizaciju i vođenje javne rasprave određuje se Komisija za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva i gradonačelnica Grada Sarajeva putem Gradske službe za urbano planiranje, investicije, stambene i komunalne poslove.

Bosna i Hercegovina - Federacija Bosne i Hercegovine - Kanton Sarajevo - GRAD SARAJEVO - GRADSKO VIJEĆE GRADA SARAJEVA

PREDSJEDAVAJUĆI GRADSKOG VIJEĆA

Jasmin Ademović

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71 000 Sarajevo
Tel.: +387 33 216 659
Fax: +387 33 205 874
Email: gsgv@sarajevo.ba
Web: gradskovijece.sarajevo.ba

40 YEARS

Grad Sarajevo
City of Sarajevo

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
GRADSKO VIJEĆE

PROGRAM
PODIZANJA SPOMENIKA I UMJETNIČKIH SKULPTURA OD ZNAČAJA ZA GRAD SARAJEVO KOJIMA JE GRAD SARAJEVO INVESTITOR ZA 2025. GODINU
(Nacrt)

Predlagač: Gradonačelnica
Obrađivač: Gradska služba za urbano planiranje, investicije, stambene i komunalne poslove

Sarajevo, oktobar 2024. godine

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3
71 000 Sarajevo
Tel.: +387 33 216 659
Fax: +387 33 205 874
Email: gsgv@sarajevo.ba
Web: gradskovijece.sarajevo.ba

Na osnovu člana 31. stav (1) tačka b) Statuta Grada Sarajeva („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 7/23) i člana 26. stav (4) Odluke o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo („Službene novine Kantona Sarajevo", broj 49/19, ispravka – 28/20) Gradsko vijeće Grada Sarajeva, na __. sjednici održanoj dana __.__.2024. godine, donijelo je:

(Nacrt)

PROGRAM
PODIZANJA SPOMENIKA I UMJETNIČKIH SKULPTURA OD ZNAČAJA ZA GRAD SARAJEVO KOJIMA JE GRAD SARAJEVO INVESTITOR ZA 2025. GODINU

Programom rada Gradskog vijeća Grada Sarajeva za 2024. godinu planirano je razmatranje Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor za 2025. godinu, i to u redovnom postupku, tako da se nacrt akta razmatra u mjesecu oktobru, a prijedlog u mjesecu decembru tekuće godine.

Odlukom o spomenicima od značaja za Grad Sarajevo propisano je da se sredstva za podizanje spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor, planiraju na osnovu godišnjeg Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor, a kojeg donosi Gradsko vijeće na prijedlog Gradonačelnika.

Program se zasniva na inicijativama koje je Komisija za spomenike Gradskog vijeća utvrdila da su inicijative za podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo, te uputila gradonačelnici na obradu sa ciljem da Grad Sarajevo bude investitor podizanja spomenika.

U programu koji se razmatra predlaže se fokus na nastavak aktivnosti na realizaciji prethodno započetih projekata, kao i početak novih.

Podizanje pojedinačnog spomenika je zahtjevna procedura zbog osjetljivosti same tematike, kao i zbog kompleksnosti neophodnih zakonskih procedura, te je opravdano da podizanje jednog spomenika može biti višegodišnji projekat. Ovim programom se opisuju aktivnosti koje je potrebno provesti za svaki pojedinačan spomenik, a koje je moguće planirati.

Gradonačelnica zadržava pravo mogućih izmjena planiranih aktivnosti ukoliko to okolnosti budu tražile, kao i pokretanje aktivnosti po novim inicijativama, a koje nisu planirane ovim programom, bez naknadnih izmjena istog.

Izvještaj o provođenju Odluke o spomencima od značaja za Grad Sarajevo, odnosno izvještaj o realiziranim aktivnostima po usvojenom Programa podizanja spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo kojima je Grad Sarajevo investitor razmatra se u tekućoj godini za prošlu godinu, po običaju u mjesecu martu.

Programske aktivnosti u 2025. godini na podizanju spomenika i umjetničkih skulptura od značaja za Grad Sarajevo, kojima je Grad Sarajevo investitor, planiraju se kako slijedi:

1. **Nastavak aktivnosti na podizanju Spomenika civilnim žrtvama grada – Kantona Sarajevo**

Spomenik civilnim žrtvama grada – Kantona Sarajevo je inicijativa Unije civilnih žrtava rata Kantona Sarajevo koje je krovno udruženje civilnih žrtava rata, a koje u svom članstvu ima 3925 registriranih članova, odnosno 2094 aktivnih članova, a također, važno je istaći da je Unija pravni sljednik Saveza civilnih žrtava rata grada Sarajeva koji egzistira od 1974. godine.

Opsada grada Sarajeva bila je najduža u modernoj historiji, a trajala je 1479 dana, ranjeno je preko 50.000 naših sugrađana, 11.541 stanovnik grada Sarajeva je ubijen, od toga je 1601 dijete, a dnevno je grad razaralo 329 granata. Zločin počinjen prema gradu Sarajevu i njegovim stanovnicima je bez presedana u historiji i toliko je velik da je svaki pokušaj njegovog negiranja i minimiziranja sramotan.

Kolateralna šteta agresije su civilne žrtve rata, osobe sa invaliditetom i porodice ubijenih civila koji su ni krivi ni dužni stradali u agresiji na nezavisnu državu Bosnu i Hercegovinu izgubivši živote, dijelove tijela ili svoje najmilije.

Nakon 25 godina civilne žrtve rata grada – Kantona Sarajevo nisu dobile moralnu satisfakciju (nije izgrađeno jedinstveno spomen-obilježje) i iz tog razloga gradonačelnica nastavlja aktivnosti na podizanju ovog spomen-obilježja. Izgradnja spomenika treba da bude simbol sjećanja na sve ubijene i ranjene civile grada – Kantona Sarajevo u periodu agresije i opsade 92.-95.

Provedene i planirane aktivnosti

Komisija za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva razmatrala je dostavljenu inicijativu na sjednici održanoj dana 29.07.2020. godine te je jednoglasno usvojila zaključak kojim se konstatira da je inicijativa za podizanje Spomenika civilnim žrtvama grada – Kantona Sarajevo inicijativa od značaja za Grad Sarajevo.

S tim u vezi, gradonačelnica je provela niz aktivnosti s ciljem iznalaženja adekvatne lokacije, te je Općina Centar dodijelila adekvatnu lokaciju u blizini same zgrade općine, na parceli uz Koševski potok, raskrsnica na Skenderiji.

Po raspisanom konkursu za pribavljanje najboljeg idejnog rješenja budućeg spomenika prijavila su se bila 4 rada, a stručna komisija formirana od vanjskih eksperata i uposlenika gradske administracije izabrala je kao najbolje idejno rješenje autora arhitekata Asmira Šabića i Zulejhe Šabić-Zatrić.

Ono što se htjelo postići raspisivanjem konkursa, a to je dobivanje takvog rješenja koji se može uklopiti u postojeći ambijent i pri tome ne opteretiti prolaznike te istovremeno omogućiti ispis imena svih civilnih žrtava rata u gradu tokom agresije 92.-95., kao i imati vizualnu asocijaciju na događaje tog vremena. Ovi ciljevi su ostvareni izabranim radom.

Naredni koraci podrazumijevaju ishodovanje urbanističke saglasnosti te zakonom propisanih koraka do konačne izgradnje spomen-obilježja. Nadležna služba će ocijeniti realne mogućnosti i dinamiku realizacije ovog projekta. Zbog kompleksnosti zakonskih procedura pri pribavljanju odobrenja za građenje, ostavlja se mogućnost višegodišnje realizacije ovog projekta.

Grad Sarajevo će planirati adekvatna novčana sredstva za ove aktivnosti na budžetskoj poziciji „Podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo".

2. **Spomenik ženi Sarajeva**

Podizanjem Spomenika ženi Sarajeva bi se na dostojanstven način izrazilo poštovanje doprinosu mnogobrojnih anonimnih žena opstanku i odbrani Grada tokom opsade devedesetih godina prošlog vijeka, svih njegovih vrijednosti i života uopće.

Žene Sarajeva, majke, supruge, samostalne, slobodne, zaposlene, bile su heroine u opkoljenom gradu. One su predstavljale stub očuvanja Sarajeva. Podsjećamo, više od 3000 žena, majki u ratu je izgubilo jedno ili dvoje djece, mnogima su ubijeni muževi, mnoge su silovane na Grbavici, u Vogošći, Hadžićima, mnoge su ostale trajni invalidi. Uz svu tu patnju, stravična stradanja i poniženja, žene su dostojanstvene, sa ranama na tijelu i dušama, ali bez mržnje i želje za osvetom.

Podizanje ovog spomenika je prvobitna ideja pokojnog Jovana Divjaka, te civilizacijska obaveza Grad Sarajeva prema svojim građankama.

Provedene i planirane aktivnosti

Komisija za spomenike Gradskog vijeća Grada Sarajeva razmatrala je inicijativu te je jednoglasno usvojila zaključak kojim se konstatuje da je inicijativa za podizanje Spomenika ženi Sarajeva inicijativa od značaja za Grad Sarajevo.

Planira se iznalaženje adekvatne lokacije, zatim izbor najboljeg idejnog rješenja po raspisanom konkursu, donošenje odluke o podizanju Gradskog vijeća za konkretno spomen-obilježje, pribavljanje glavnog projekta, zakonskih odobrenja za građenje, te konačno i sama realizacija projekta. Nadležna služba će ocijeniti realne mogućnosti i dinamiku realizacije ovog projekta.

Zbog kompleksnosti zakonskih procedura pri pribavljanju odobrenja za građenje, ostavlja se mogućnost višegodišnje realizacije ovog projekta.

Grad Sarajevo će planirati adekvatna novčana sredstva za ove aktivnosti na budžetskoj poziciji „Podizanje spomenika od značaja za Grad Sarajevo".

3. **Spomen-obilježje Aidi Buturović**

Aida Buturović je rođena 1959. godine u Sarajevu. Rat u Bosni i Hercegovini je dočekala radeći kao bibliotekarka zadužena za međunarodnu razmjenu u Nacionalnoj biblioteci u Sarajevu, a simultano je radila i na doktorskoj disertaciji na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, odsjek za Opću književnost i filozofiju.

U noći sa 25. na 26. august 1992. godine, Vijećnica je zapaljena. Procjenjuje se da je u požaru izgorjelo oko 90% knjižnog fonda i dokumenata koji svjedoče o historiji Bosne i Hercegovine. Zajedno sa kolegama i građanima, Aida je provela noć pokušavajući spasiti neke od rijetkih primjeraka rukopisa iz knjižnog fonda. Aida je na putu kući poginula od gelera granate.

Planira se iznalaženje adekvatne lokacije, zatim izbor najbolje idejnog rješenja po raspisanom konkursu, donošenje odluke o podizanju Gradskog vijeća za konkretno spomen-obilježje, pribavljanje glavnog projekta, zakonskih odobrenja za građenje, te konačno i sama realizacija projekta. Nadležna služba će ocijeniti realne mogućnosti i dinamiku realizacije ovog projekta.

4. **Sarajevske ruže**

Na 26. sjednici Gradskog vijeća Grada Sarajeva, Gradsko vijeće je podržalo inicijativu Odbora za lokalni biznis i turizam vezano za obnovu Sarajevskih ruža, te je podnesena inicijativa postala inicijativom Gradskog vijeća.

U saradnji sa Zavodom za kulturno-historijsko nasljeđe Kantona Sarajevo i Fondom Memorijala KS, Grad Sarajevo će razmotriti mogućnost obnove „Sarajevskih ruža" koje su u lošem stanju, a neke od njih su na određenim mjestima su uklonjene pri rekonstrukciji gradskog partera.

5. **Spomen-ploča pripadnicima Ministarstva unutrašnjih poslova i Vojne policije Armije Bosne i Hercegovine**

Grad Sarajevo će podići spomen-ploču u Velikom parku pripadnicima Vojne policije i Ministarstva unutrašnjih poslova Bosne i Hercegovine koji su poginuli na zaštiti imovine, života građana Sarajeva i ustavnog poretka Bosne i Hercegovine.

6. **Pokretanje aktivnosti na podizanju spomen-obilježja proslavljenom sarajevskom pjevaču, kantautoru i šansonjeru Kemalu Montenu.**

Grad Sarajevo će pokrenuti aktivnosti na podizanju navedenog spomen-obilježja uzimajući u obzir dostupne lokacije i prostorne mogućnosti, kao i dostupna sredstva u Budžetu za 2024. godinu kako bi se na najadekvatniji način sačuvalo sjećanje na navedenu ličnost.

7. **Pokretanje aktivnosti na podizanju spomen-obilježja proslavljenom sarajevskom piscu, novinaru i kolumnisti Dariju Džamonji.**

Grad Sarajevo će pokrenuti aktivnosti na podizanju navedenog spomen-obilježja uzimajući u obzir dostupne lokacije i prostorne mogućnosti, kao i dostupna sredstva u Budžetu za 2024. godinu kako bi se na najadekvatniji način sačuvalo sjećanje na navedenu ličnost.

8. **Pokretanje aktivnosti na podizanju spomen-obilježja proslavljenom sarajevskom kompozitoru, aranžeru i producentu Esadu Arnautaliću.**

Grad Sarajevo će pokrenuti aktivnosti na podizanju navedenog spomen-obilježja uzimajući u obzir dostupne lokacije i prostorne mogućnosti, kao i dostupna sredstva u Budžetu za 2024. godinu kako bi se na najadekvatniji način sačuvalo sjećanje na navedenu ličnost.

9. **Bista Dževada Karahasana**

Izrada i postavljanje biste nedavno preminulom književniku Dževadu Karahasanu u Malom parku preko puta zgrade Predsjedništva BiH ili na drugu adekvatnu lokaciju uzimajući u obzir prostorne mogućnosti, kao i dostupna sredstva u Budžetu za 2024. godinu

10. **Bista Marka Vešovića**

Izrada i postavljanje biste nedavno preminulom književniku Marku Vešoviću u Malom parku preko puta zgrade Predsjedništva BiH ili na drugu adekvatnu lokaciju uzimajući u obzir prostorne mogućnosti, kao i dostupna sredstva u Budžetu za 2024. godinu.

PREDSJEDAVAJUĆI GRADSKOG VIJEĆA

Jasmin Ademović

Broj:
Sarajevo, __.__.2024. godine